

СИТУАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ В ПОЛІТИЦІ

Викладач: доктор політичних наук, професор Хорішко Лілія Сергіївна

Кафедра: політології, IV корпус, ауд. 310

E-mail: liliia_khorishko@ukr.net

Телефон: (061) 289-15-74

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Магістр					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	2	Тижні	10
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 20 Самостійна робота – 40			
Вид контролю:		Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1808#section-0				
Консультації: особисті – IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Ситуаційний аналіз в політиці» є надання студентам необхідних знань стосовно сутності, особливостей та специфіки практичного застосування ситуаційного аналізу в політиці. Основними завданнями дисципліни «Ситуаційний аналіз в політиці» є: розкрити сутність та зміст ситуаційного аналізу в політиці, виробити практичні вміння та навички його застосування для ефективного реалізації цілей та завдань в політичній сфері. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: поняття, структуру та функції ситуаційного аналізу в політиці, особливості взаємодії політичного аналітика з клієнтом, загальну технологію надання консалтингово-аналітичних послуг в політичній сфері, особливості функціонування аналітичних структур.

Знайомство з сучасними напрацюваннями, що розкривають зміст та теоретичні засади осмислення ролі ситуаційного аналізу в процесах державотворення дозволить слухачам курсу вільно орієнтуватися у спеціальній термінології, процедурах та операціях, направлених на технологізацію політичних процесів, поглибить знання відносно специфіки використання методів аналітичної діяльності внутрішньому та зовнішньому рівнях реалізації політики.

Засвоєння принципів технологізації політичного простору сприятиме розвитку таких затребуваних роботодавцями «м'яких» навичок, як розуміння змісту, процедури та технологій організації аналітичного супроводу політичних процесів, а також критичне мислення. Інтерактивний формат курсу спонукатиме до дебатів, дискусії, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток аналітичних здібностей та навичок ефективно усної й письмової комунікації. Виконання групових практичних завдань та підсумкових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- 1) використовувати набуті теоретичні знання задля фахової оцінки проблемної ситуації, визначення основних етапів та інструментів її подолання;
- 2) здійснювати суб'єктний аналіз політичної ситуації з врахуванням інтересів конкретних політичних акторів;
- 3) аналізувати можливості та обмеження конкретних акторів, їх потенційних союзників та суперників;
- 4) конструювати різноманітні варіанти публічних позицій конкретних акторів у конкретних ситуаціях, включаючи аналіз публічних позицій потенційних союзників і суперників, а також реконструкцію їхніх політичних інтересів;
- 5) проєктувати стратегію поведінки конкретних акторів.

Змістовне наповнення курсу, що викладається на лекційних і практичних заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

СК08. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати політичні дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.

СК09. Спроможність до активної участі у процесах національного відродження держави, її політичних та громадських інституцій поствоєнного періоду

Програмні результати навчання:

ПР 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПР 09. Пропонувати власні способи вирішення політологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР 10. Реалізовувати в практиці політичної діяльності навички політичного аналізу та прогнозування актуальних державотворчих процесів в Україні та світі

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1808#section-0>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота в групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (тах 5 бали) – на кожному практичному занятті. Оцінювання проявів індивідуальної активності (тах 2 бали).

Письмові практичні завдання (тах 6 балів) – спрямовані на розв'язання конкретної проблемної ситуації, згідно наданого алгоритму.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді аргументованого есе (тах 5 бали) виконується за бажанням студента. Тема есе зазначена у розділі «Індивідуальне письмове завдання» на платформі Moodle. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Аргументоване есе (Argumentative Essay or For and Against Essay) складається з таких структурних елементів:

- вступу, де студент декларує власну точку зору на проблему, поставлену у заголовку есе;
- щонайменше трьох аргументів на користь власної точки зору;
- висновку, де попередні результати синтезуються та інтегруються у більш глобальний контекст.

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на запитання (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 10 балів) та практичного (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

Захист індивідуального дослідницького завдання (тах 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт. Результати ЦЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовний розділ 1	Групова робота	Тиждень 5	7
	Письмові практичні завдання № 1, 2, 3	Тиждень 2-4	18
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 1	5
Змістовний розділ 2	Групова робота	Тиждень 10	7
	Письмові практичні завдання	Тиждень 6-9	18
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 7	5
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Екзамен			20
Захист індивідуального дослідницького завдання			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	Не зараховано
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Ситуаційний аналіз в політиці: поняття та особливості використання у політичній практиці	Індивідуальне письмове завдання	5
Тиждень 2 Лекція 2	Особливості інституціоналізації політичної аналітики в США	Практичне завдання	6
Змістовний модуль 2			
Тиждень 3 Лекція 3	Особливості інституціоналізації політичної аналітики в Європі		
Тиждень 4 Лекція 4	Особливості інституціоналізації політичної аналітики в Україні	Робота в групах: представити модель аналітичного агентства у сфері професійної діяльності	7
Тиждень 5 Лекція 5	Структура методів аналітичної діяльності в політиці	Письмове практичне завдання	6
Змістовний модуль 3			
Тиждень 6 Лекція 6	Особливості взаємодії політичного аналітика з клієнтом	Письмове практичне завдання	
Тиждень 7 Лекція 7	Технологічні аспекти аналітичної діяльності в політичній сфері	Індивідуальне письмове завдання	5
Тиждень 8 Лекція 8	Ресурсне забезпечення аналітичної діяльності	Письмове практичне завдання	6
Змістовий модуль 4			
Лекція 9 Тиждень 9	Ситуативний аналіз сучасного етапу розвитку політичної системи України	Робота в групах: представити структурні складові політичної ситуації в Україні, скориставшись шаблонами онлайн-інструменту Canva.	7
Тиждень 10 Лекція 10	Аналітичний супровід процесу прийняття політичних рішень	Письмове практичне завдання	6

Література:
Основна:

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
2. Вступ до політичної аналітики / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович, С. І. Вировий. Київ : Вид-во НАДУ, 2006. 220 с.
3. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ : Генеза, 2006. 400 с.
4. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Коваленко А.О. Політичний аналіз і прогнозування. Київ : Науковий світ, 2002. 202 с.
6. Неліпа Д.В. Системний аналіз в політології : підручник Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 304 с.

Додаткова:

1. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
2. Лепська Н. Актуалізація прогностичного підходу в управлінні сучасною вищою освітою. *Системний аналіз в управлінні освітою: міжгалузеві дослідження*: збірник наукових праць. 2020. № 1. С. 95 – 99.
3. Матвієнко В.Я. Прогностика. Київ : Українські пропілеї, 2000. 520 с.
4. Стратегічне прогнозування політичних ситуацій та процесів: монографія / за заг. ред. М.А. Лепського. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 428с.
5. Medvic S. The Effectiveness of the Political Consultant as a Campaign Resource. *PS: Political Science and Politics*. Vol. 31. 1998. № 2. pp. 150–154.
6. Sabato L. The rise of political consultants: New Ways of Winning Elections. New York: Basic Books, 1981. Pp. 165–166.

Інформаційні ресурси:

1. Ващенко К. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу і прогнозу. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2007_1.pdf
2. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доповідь Римському Клубові. URL: <http://nauka.in.ua/spaw2/uploads/files/НawrylyshynMaps.pdf>
3. Дзьоз В.О. Екстраполяція, експертна оцінка та моделювання в системі прогнозування розвитку гуманітарної політики України в трансформаційний період URL: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VKPI_fpp/2005-2/01_Dzoz.pdf
4. Олійник Є. Ю. Роль аналітичних недержавних політологічних центрів України в розвитку політичної науки. URL: <http://www.social-science.com.ua>.
5. Підкасти CEDOS. URL: <https://x.facebook.com/Cedos.org.ua/photos/a.429314797246226/1824680551042970/?type=3&source=48>
6. Петренко І. І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності URL: <http://rmn.knu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Petrenko2.pdf>
7. Сірінюк-Долгарьова К. Г. Основні стандарти міжнародних медіадосліджень і їх менеджменту. *Інтенсивний тренінговий інститут з методології медіадосліджень*. URL: <https://medialiteracy.zp.ua/mietodologhiia-miediadoslidzhien/>.
8. Україна втратила позиції в рейтингу мозкових центрів Східної Європи. URL: <http://vkurse.ua/ua/analytics/v-reytinge-mozgovykh-centrov-vostochnoy-evropy.html>
9. Черненко Н. М. Ризик-менеджмент в контексті сучасних наукових досліджень. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2014_6_43
10. What is PESTLE Analysis? A Tool for Business Analysis. URL: <http://pestleanalysis.com/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Відвідування занять обов'язкове.

Завдання мають бути виконані в зазначені терміни.

Пропуски занять, незалежно від причини підлягають відпрацюванню у години консультацій.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять персональні електронні пристрої (телефони, ПК) можна використовувати лише за умови виробничої необхідності (за погодженням з викладачем). Мобільні телефони повинні бути переведені на беззвучний режим. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:0612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>